

Ка м'янець- Поді льський наці ональний уні верситет і мені Івана Огі єнка  
Історичний факультет  
Ка федре археології, спеці альних історичних і правознавчих дисциплі н

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заві дувач кафедри археології,  
спеці альних історичних і  
правознавчих дисциплі н

\_\_\_\_\_ Олександр ФЕДЬКОВ

«26» серпня 2024 р

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІ НИ  
«ОСНОВИ ВІ ЙСЬКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА МІ ЖНАРОДНОГО  
ГУМАНІ ТАРНОГО ПРАВА»**

для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти  
за освітньо- професійною програмою «Середня освіта (Захист України)»  
спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)  
Предметна спеціальність 014.16 Середня освіта (Захист України)  
галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка  
мова навчання українська

2024 -2025 навчальний рік

Розробник програми:

Володимир АДАМОВСЬКИЙ кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

Ухвалено на засіданні кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

Протокол №7 від серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми \_\_\_\_\_ Володимир МИСІВ

## ВСТУП

### Зміст робочої програми навчальної дисципліни

**1. Метою навчальної дисципліни** є формування у студентів цілісної системи знань щодо теоретико-методологічних засад військового права України та систему договірних і звичайних норм міжнародного права, що діють в період збройних конфліктів, механізм дії міжнародного гуманітарного права та його впливу на міжнародні відносини.

**1.2 Завданням вивчення дисципліни** є ознайомлення студентів із найважливішими джерелами військового законодавства та нормами міжнародного гуманітарного права, засвоєння їх фундаментальних положень, формування вмінь і навичок самостійного пошуку необхідних нормативно-правових актів і правильного їх використання.

### 2. Обсяг дисципліни

| Найменування показників            | Характеристика навчального курсу |
|------------------------------------|----------------------------------|
|                                    | денна форма здобуття освіти      |
| Рік навчання / рік викладання      | перший/ 2024- 2025               |
| Семестр вивчення                   | 2                                |
| Кількість кредитів ЄКТС            | 4                                |
| Загальний обсяг годин              | 120                              |
| Кількість годин навчальних занять  | 48                               |
| Лекційні заняття                   | 24                               |
| Семінарські заняття                | 24                               |
| Самостійна та індивідуальна робота | 72                               |
| Форма підсумкового контролю        | екзамен                          |

**3. Статус дисципліни.** Навчальна дисципліна належить до обов'язкових освітніх компонентів професійної підготовки.

**4. Передумови для вивчення дисципліни:** освітній компонент «Основи національної безпеки України».

## 5. Програмні компетентності навчання

### *Інтегральна компетентність:*

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх і військових наук, педагогіки та військово-патріотичного виховання й характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти

### *Загальні компетентності:*

|              |                                                                                                                                           |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ЗК 01</b> | Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність). |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### *Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:*

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>СК 02</b> | Здатність моделювати зміст уроків відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів у закладі загальної середньої освіти, а також здійснювати моніторинг результатів, ураховуючи вікові, статеві й індивідуальні особливості дітей                      |
| <b>СК 05</b> | Здатність самостійно проводити навчальні заняття та позаурочні заходи із захисту України з учнями закладів загальної середньої освіти, професійної освіти, загальноосвітніх установ.                                                                             |
| <b>СК 11</b> | Здатність обирати, вдосконалювати та застосовувати відповідне доцільне методичне і дидактичне забезпечення освітнього процесу.                                                                                                                                   |
| <b>СК 14</b> | Здатність здійснювати діагностику навчальних досягнень учнів у закладі в середній освіті із захисту України, контроль й оцінювання результатів навчальної діяльності суб'єктів навчання предмету.                                                                |
| <b>СК 15</b> | Здатність планувати, ефективно організовувати, контролювати, аналізувати, вдосконалювати власну навчально-методичну діяльність у процесі викладання захисту України, створювати власний педагогічний досвід, усвідомлювати систему професійних цінностей         |
| <b>СК 16</b> | Здатність застосовувати методи наукового пізнання, інновації та сучасні дієві підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності в закладі загальної середньої освіти, виходячи із положень документальних джерел, що стосуються академічної доброчесності. |

## 6. Очікувані результати навчання:

### Програмні результати навчання:

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ПРН 04</b> | Знає психолого-педагогічні теорії навчання, концептуальні засади шкільної освіти в галузі захисту України, цілі і завдання навчання предмету в закладах загальної середньої освіти; наукові основи шкільного курсу захисту України                                                                                                                                            |
| <b>ПРН 07</b> | Вміє орієнтуватись в інформаційному просторі захисту України, здійснювати пошук і критичний аналіз одержаної інформації, а також адекватно оперувати нею під час професійної діяльності; добирати електронні освітні ресурси, оцінювати їх ефективність для досягнення освітніх цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовленості й потреб дітей |
| <b>ПРН 13</b> | Уміє продемонструвати та застосовувати знання Воєнної доктрини України та Стратегії національної безпеки України для розв'язування компетентнісних і типових завдань.                                                                                                                                                                                                         |
| <b>ПРН 17</b> | Уміє використовувати методи та технології навчання, форми організації навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання у конкретних умовах; проєктує і проводить уроки із захисту України з урахуванням специфіки освітніх цілей, контингенту учнів.                                                                                                                      |
| <b>ПРН 18</b> | Уміє використовувати різноманітні форми, методи, прийоми, засоби діагностики навчальних досягнень із захисту України, контролю й оцінювання результатів навчальної діяльності суб'єктів навчання.                                                                                                                                                                             |
| <b>ПРН 19</b> | Уміє застосовувати на практиці різноманітні підходи для підготовки учнів до захисту України, професійної орієнтації молоді до служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, до захисту життя і здоров'я, забезпечення власної безпеки і безпеки інших людей у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу.                                              |

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинені

#### **знати:**

- основні категорії військового законодавства;
- особливості юридичних норм та військово-правових відносин;
- правові основи військової служби і статус військовослужбовців в Україні;
- поняття міжнародного гуманітарного права та його місце в системі міжнародного права;
- історію становлення Міжнародного гуманітарного права;
- права та обов'язки сторін та учасників збройних конфліктів;
- заборонені засоби та методи ведення війни і критерії їх віднесення до таких.

#### **вміти:**

- оперувати поняттями військового та міжнародного гуманітарного права;
- визначати перспективи розвитку правового регулювання відносин, пов'язаних зі збройними конфліктами;

- проводити кваліфікацію міжнародних та неміжнародних збройних конфліктів;
- виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем що виникають із захистом прав людини під час збройних конфліктів.

**7. Методи навчання.** Словесні, наочні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний метод, демонстрація, метод проблемного викладу матеріалу (ігрові методи, дискусійна панель тощо).

**8. Засобами діагностики** результатів навчання є опитування, виконання семінарських, тести, самостійна робота, модульна контрольна робота, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та ін

## 9. Програма навчальної дисципліни

### Денна форма здобуття освіти

| Назви змістових модулів і тем                                                                                                 | Разом | Лекції | Практичні | Самостійна |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|--------|-----------|------------|
|                                                                                                                               |       | Години |           |            |
| Модуль 1 Основи військового законодавства                                                                                     |       |        |           |            |
| Тема 1. Предмет та система військового права. Джерела військового права.                                                      | 10    | 2      | 2         | 6          |
| Тема 2. Реалізація військового права України.                                                                                 | 10    | 2      | 2         | 6          |
| Тема 3. Правові основи захисту суверенітету, конституційного ладу і територіальної цілісності України.                        | 10    | 2      | 2         | 6          |
| Тема 4. Правовий статус військовослужбовців та членів їх сімей. Юридична відповідальність військовослужбовців.                | 10    | 2      | 2         | 6          |
| Тема 5. Правові засади військової правоохоронної діяльності та правове забезпечення інформаційної безпеки у військовій сфері. | 10    | 2      | 2         | 6          |
| Тема 6. Право збройних конфліктів.                                                                                            | 10    | 2      | 2         | 6          |
| Тема 7. Відповідальність за порушення права збройних конфліктів.                                                              | 10    | 2      | 2         | 6          |
| Модуль 2 Міжнародне гуманітарне право                                                                                         |       |        |           |            |
| Тема 8. Поняття й історія становлення міжнародного гуманітарного права. Джерела й принципи міжнародного гуманітарного права.  | 10    | 2      | 2         | 6          |

|                                                                                                             |            |           |           |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|-----------|-----------|-----------|
| <b>Тема 9.</b> Поняття і види збройних конфліктів та етапи війни                                            | 10         | 2         | 2         | 6         |
| <b>Тема 10.</b> Правове становище осіб у збройних конфліктах. Режим військового полону та воєнної окупації. | 10         | 2         | 2         | 6         |
| <b>Тема 11.</b> Відповідальність за злочини і правопорушення у сфері міжнародного гуманітарного права       | 10         | 2         | 2         | 6         |
| <b>Тема 12.</b> Міжнародно-правові засоби захисту прав людини у сфері міжнародного гуманітарного права      | 10         | 2         | 2         | 6         |
| <b>Разом</b>                                                                                                | <b>120</b> | <b>24</b> | <b>24</b> | <b>72</b> |

## 10. **Форми поточного та підсумкового контролю**

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю виступів здобувачів при обговоренні теоретичних питань, виконанні практичних завдань, а також у формі тестування та ін. Форма модульного контролю модульна контрольна робота.

**Форма підсумкового контролю залік**

## 11. **Критерії оцінювання результатів навчання**

| Поточний контроль | Модульна контрольна робота | Самостійна робота | Підсумкова оцінка |
|-------------------|----------------------------|-------------------|-------------------|
| 40 балів          | 40 балів                   | 20 балів          | 100 балів         |

**Критерії оцінювання семінарського заняття**

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів.

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12-бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Відповіді студентів на практичних заняттях оцінюються за 12-бальною системою за наступними критеріями:

| Рівні | Оцінка в | Критерії оцінювання |
|-------|----------|---------------------|
|-------|----------|---------------------|

| навчальних досягнень             | балах (за 12-бальною шкалою) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Початковий (понятійний)</b>   | 1                            | Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними; відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.                                                                                                                                                                                      |
|                                  | 2                            | Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.                                                                                                               |
|                                  | 3                            | Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.                                                                                                                      |
| <b>Середній (репродуктивний)</b> | 4                            | Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.                                                                                      |
|                                  | 5                            | Здобувач вищої освіти знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності. |
|                                  | 6                            | Здобувач вищої освіти розуміє основні положення                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |



|                                            |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                            |    | навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.                                                                                                                                         |
| <b>Достатній<br/>(алгоритмічно-дієвий)</b> | 7  | Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію, скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. |
|                                            | 8  | Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                            | 9  | Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дедалі змінених ситуаціях; вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.                                                    |
| <b>Високий<br/>(творчо-</b>                | 10 | Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|              |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| професійній) |    | нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.                                                                                                                                                                                                                                      |
|              | 11 | Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію самостійно вивчити матеріал, визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.                    |
|              | 12 | Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, займається науково-дослідною роботою логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. |

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом

«Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка»

URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaItRbcQA86/view>

### **Критерії оцінювання модульної контрольної роботи**

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покривати.

Невиконання МКР оцінюється 0 балів

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю ліквідація якої є обов'язковою

Модульна контрольна робота проводиться у формі письмової відповіді на запропоновані запитання. Максимальна кількість балів за МКР – 40. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити не менше 24, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

### **Оцінювання модульної контрольної роботи**

| <b>Шкала ECTS</b>                   | <b>Критерії оцінювання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>«відмінно»<br/>(40-36 балів)</b> | Здобувач вищої освіти у відповідях на варіант МКР демонструє глибокі знання з правових основ діяльності закладів освіти, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповідей на поставлені завдання. |
| <b>«добре»<br/>(35-30 балів)</b>    | Результати відповідей здобувача вищої освіти на варіант МКР відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи                                                                                                                                                            |

|                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                            | на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>«задовільно»<br/>(29-23 балів)</b>      | Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання МКР, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження. |
| <b>«незадовільно»<br/>(менше 23 балів)</b> | Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.           |

### **Критерії оцінювання самостійної роботи**

*Робота оцінюється в 20-18 балів, якщо:* автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням фахових термінів, що мають відношення до завдання; надана аргументація власної думки з опорою на соціально-політичний аспект в контексті проблематики; робота розгорнуто розкриває заявлену тему.

*Робота оцінюється в 16-18 балів, якщо:* представлена власна точка зору (позиція, ставлення) стосовно вирішення проблеми; тема розкрита з конкретним використанням спеціальних понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку соціально-політичних уявлень з проблематики; заявлена тема розкрита не в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету аналізу.

*Робота оцінюється в 14-16 балів, якщо:* представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні фахових термінів; дана аргументація своєї думки з опорою на факти розвитку соціально-політичних уявлень з проблематики без теоретичного обґрунтування; заявлена тема розкрита не до кінця, а саме: розкриті лише деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

*Робота оцінюється в 12-14 бали, якщо:* представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на буденному(а не теоретичному) рівні; аргументація власної думки слабо

пов'язана з розкриттям проблеми; опущений аналіз суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише несуттєві характеристики предмету дослідження.

*Робота оцінюється в 0 балів*, якщо: робота є плагіатом, тобто коли автор скористається недоброчесним шляхом представлення чужих думок власними.

**Академічна доброчесність.** Оцінюється, чи роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабу в плагіату чи обману.

URL: <https://integrity.kpnu.edu.ua/>

**Неформальна освіта.** Визнання КПНУ ім І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)».

URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSMBY-K496gs8RQIp0mC9FjUumB4T/view>

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- волонтерська діяльність.

### **Рейтингова оцінка з кредитного модуля**

**Рейтингова оцінка з кредитного модуля** – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

**Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти**

| Рейтингова оцінка з | Оцінка за шкалою ECTS | Оцінка за національною |
|---------------------|-----------------------|------------------------|
|---------------------|-----------------------|------------------------|

| кредитного модуля |                                                                                                                     | шкалою        |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| 90-100 і більше   | A (відмінно)                                                                                                        | зараховано    |
| 82-89             | B (дуже добре)                                                                                                      |               |
| 75-81             | C (добре)                                                                                                           |               |
| 67-74             | D (задовільно)                                                                                                      |               |
| 60-66             | E (достатньо)                                                                                                       |               |
| 35-59             | FX (незадовільно з можливістю повторного складання)                                                                 | не зараховано |
| 34 і менше        | F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля) | незараховано  |

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом історичного факультету та з дозволу ректора університету.

## **12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Правові основи діяльності закладів освіти»:**

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю отримав незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії, яку створюють за розпорядженням декана факультету.

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачу вищої освіти не присвоюють.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» ([https://drive.google.com/file/d/15qM6nA\\_NvOZxOYz4Hzc8DZNgnAILzz/view](https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NvOZxOYz4Hzc8DZNgnAILzz/view)).

**13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:** Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання технічних засобів для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор). Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення відеоконференцій.

#### **14. Рекомендована література**

##### **Основні джерела:**

1. Коропатнік І. М., Ціпіна І. М. *Військове право: підручник*. Київ, 2019. 648 с.
2. Колодій А. М., Кривенко О. В., Папинський В. Й. *Військове право України: підручник*. Київ: НУОУ імені Івана Черняхівського, 2019. 392 с.
3. Коропатнік І. М., Ціпіна І. М. *Військове право: підручник*. Київ: Аперта, 2019. 648 с.
4. Короткий Т. Р., Лук'янченко Є. В. *Звичаєві норми міжнародного гуманітарного права*. Одеса: Фенікс, 2017. 40 с. URL: [https://fsfr.org/wpcontent/uploads/2017/06/Zvich\\_Normi.pdf](https://fsfr.org/wpcontent/uploads/2017/06/Zvich_Normi.pdf).
5. Кузніченко С. О. *Воєнний стан: закордонний досвід та українська модель (досвід комплексного дослідження): монографія / за заг. ред. О. В. Гуляка*. Одеса: Гельветика, 2019. 244 с.
6. *Міжнародне гуманітарне право: посібник для юриста / за ред. Т. Р. Короткого*. Київ-Одеса: Українська гельсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2016-2017. 145 с.
7. Нльс Мельцер. *Міжнародне гуманітарне право: загальний курс*. МКЧХ, 2021. 398 с.
8. *Посібник зі статті 15 Європейської конвенції з прав людини. Відступ від зобов'язань під час надзвичайної ситуації. Рада Європи / Європейський суд з прав людини*. 2016/2017 р.р. 14 с. URL: [https://www.echr.coe.int/Documents/Guide\\_Art\\_15\\_UKR.pdf](https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_15_UKR.pdf).

##### **Додаткові джерела**

1. Григоренко Є. І. Соціальні аспекти юридичної відповідальності військовослужбовців: загальнотеоретичний аналіз. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО». 2017. Вип. 23. С. 30–33. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/9674/9196>.
2. Звичаєве міжнародне гуманітарне право. Норми. 10 с. URL: [https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/ukr-irrc\\_857\\_henckaerts.pdf](https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/ukr-irrc_857_henckaerts.pdf).
3. Мельник С., Григоренко Є. Закон України «Про основи національного спротиву» у системі оборонного законодавства України. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО». 2022. Вип. 34. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/21240>.
4. Червякова О. В. Механізми та процеси правосуддя перехідного періоду: міжнародний досвід відновлення суверенітету та національної безпеки України. Право і безпека. 2023. Том 90. № 3. С. 135–142. URL: <https://pb.univd.edu.ua/index.php/PB/article/view/768>.

### Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96- ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232- XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>.
3. Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання правового режиму на тимчасово окупованій території України : Закон України від 21.04.2022 р. №2217-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2217-20#Text>.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо проходження військової служби у Збройних Силах України іноземцями та особами без громадянства : Закон України від 06.10.2015 р. № 716- VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/716-19#Text>.
5. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. №551- XV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#Text>.
6. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. №1934- XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>.
7. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію : Закон України від 21.10.1993 р. № 3543- XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>.
8. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. №2469- VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
9. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1932- XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>.
10. Про основи національного спротиву : Закон України від 16.07.2021 р. №1702- IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>.



11. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. №389-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
12. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-XI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>.
13. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 р. №3551-XI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.
14. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. №548-XV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text>.
15. Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 550-XV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-14#Text>.
16. Інструкція про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України : затв. наказом Міністерства оборони України від 23.03.2017 р. №164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text>.
17. Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України : затв. Указом Президента України від 10.12.2008 р. № 1153/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153/2008#Text>.
18. Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України : затв. Указом Президента України від 29.10.2012 р. №618/2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/618/2012#Text>.
19. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>.
20. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України» : Указ Президента України від 17.09.2021 р. № 473/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/473/2021#Text>.
21. III Гаазька конвенція про відкриття воєнних дій від 18.10.1907 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU07056>.
22. Декларація про невикористання куль, що легко розгортаються чи спліскуються від 29.06.1899 р. URL: [https://ips.ligazakon.net/document/mu89901d?ed=1899\\_06\\_29](https://ips.ligazakon.net/document/mu89901d?ed=1899_06_29).
23. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_199#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text).
24. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру

- (Протокол II) від 08.06.1977 р URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_200#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text).
25. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмінної емблеми (Протокол III) від 08.12.2005 р URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_g74#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text).
26. Європейська конвенція про незастосування строків давності до злочинів проти людяності та воєнних злочинів від 25.01.1974 р URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994\\_125#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_125#Text).
27. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12.08.1949 р URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_153#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text).
28. IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї від 18.10.1907 р URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_222#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text).
29. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невибіркову дію від 10.10.1980 р URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_266#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_266#Text).
30. Конвенція про заборону військового або будь-якого ворожого використання засобів впливу на природне середовище від 18.05.1977 р № 2692 URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU77K02U>
31. Конвенція про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення від 18.09.1997 р URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_379#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_379#Text)
32. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення від 13.01.1993 р URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_182#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182#Text).
33. Конвенція про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту від 14.05.1954 р URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU54K01U>
34. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 р URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_154#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text).
35. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях від 12.08.1949 р URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_151#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text).
36. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі від 03.07.1954 р. із додатковими протоколами до неї від 12.08.1949 р URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_152#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_152#Text).
37. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням використанням фінансуванням і навчанням найманців від 04.12.1989 р URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_103#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_103#Text)

## 15. Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

2. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал «Судова влада України» - <http://court.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал Верховного Суду - [https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyana/perelik\\_sprav/](https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyana/perelik_sprav/)
5. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
6. Офіційний веб-портал Міністерства оборони України - <https://www.mil.gov.ua/>
7. Офіційний веб-портал Збройних Сил України - <https://www.zsu.gov.ua/>